

погляд скорішого перегляду та втілення більш точних термінів, які базуються на більш конкретному формулюванні понять образотворчого мистецтва.

Література:

1. Російсько-український словник Д.Л.Ганіч, І.С.Олійник. Видання третє. Радянська школа" Київ - 1976р.
2. Дизайн Л.М.Холмиський. О.С.Щипанов Пробний навчальний посібник для 5 - 7 класів середньої школи Київ " Освіта" 1992 р.
3. "Естетика" Юрій Борів М., 1988р.
4. «Краткий словарь слів іноземного походження», Локишина С.В. М., «Русский язык» 1976.
5. Енциклопедичний словник: 2т.- М.: Сов. енцикл., 1963.
6. "Мистецтво Древнього світу" ДмитрієваН.А. ВиноградоваН.А. М., "Детская литература" 1986.
7. "Мистецтво форми" Johannes Itten Stuttgart, Verlagsguppe Dornier GmbH
8. "З історії фотографії" Блюмфельд В.П. передплата науково-популярна серія МИСТЕЦТВО 4/1988 М.,1988
9. "Авангардистичні течії в сучасному мистецтві заходу" Турчин В.С. передплата науково-популярна серія МИСТЕЦТВО 2/1988 М.,1988
10. "Монументальное искусство вчера и сегодня" Ворнов Н.В. передплата науково-популярна серія МИСТЕЦТВО 6/1988 М.,1988
11. "Русский конструктивизм" подписное издание "Великие художники" часть 118 К., ООО "EagleMoss Ukraine" 2005.
12. Künstler-художник, артист. Maler-художник, живописец.
13. Bild-картина, портрет, фотографія. Bildwerfer-проект, апарат

СПЕЦИФІКА ТА ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ В ОРКЕСТРОВОМУ КЛАСІ Пляченко Т. М.

Кіровоградський державний педагогічний університет ім. В.Винниченка.

Анотація: У статті визначено роль оркестрового класу у системі професійної підготовки вчителя музики. Висвітлено специфіку та зміст навчальної діяльності студентів мистецького факультету педагогічного університету в камерному оркестрі.

Ключові слова: педагогічне моделювання; навички оркестрового виконавства; навчальна діяльність; виконавська практика; методика роботи з дитячим оркестром (струнним ансамблем); педагогічний репертуар.

Анотация: Пляченко Т.М. Специфика и содержание профессиональной подготовки будущего учителя музыки в оркестровом классе. В статье определена роль оркестрового класса в системе профессиональной подготовки учителя музыки. Освещены специфика и содержание учебной деятельности студентов факультета искусств педагогического университета в камерном оркестре.

Ключевые слова: педагогическое моделирование; навыки оркестрового исполнительства; учебная деятельность; исполнительская практика; методика работы с детским оркестром (струнным ансамблем); педагогический репертуар.

Annotation: Plyachenko T.M. Specificity and the contents of vocational training of the future teacher Music in an orchestral class. The article defines the role of the orchestral class in the system of the music teacher's professional training. The specific character and the content of the educational activities of the Art Department students of the Pedagogical University in the chamber orchestra are covered in it.

Key words: the pedagogical modeling; the skills of the orchestral performing; the educational activity; the performing practice; the system of methods of the work with the children's orchestra (a string ensemble); the pedagogical repertoire.

Актуальність дослідження. Головною метою навчання студентів на музичному відділенні мистецького факультету педагогічного університету є підготовка універсального педагога-музиканта для загальноосвітньої школи, який повинен мати сформовану систему професійних знань, умінь і навичок, необхідних для повноцінного музично-естетичного виховання підростаючого покоління. Універсальність вчителя музики полягає в тому, що він однаковою мірою повинен володіти інструментальними, вокальними та диригентськими навичками; добре знати педагогіку, психологію, теорію і методику музично-естетичного навчання й виховання; вміти реалізувати набуті знання й навички на практиці.

Специфіка діяльності вчителя музики визначається завданнями музично-естетичного виховання школярів, яке здійснюється як на уроках музики, так і в позакласний час. Позитивною ознакою структури сучасних загальноосвітніх навчальних закладів є те, що в багатьох з них створені центри естетичного виховання, які певною мірою розширюють сферу професійної діяльності шкільного вчителя. Робота в таких центрах висуває перед музичним педагогом досить високі вимоги, він повинен: знати методи індивідуальної роботи з учнями у вокальних та інструментальних гуртках; вміти організувати роботу різноманітних учнівських вокально-хорових та інструментальних колективів; добре орієнтуватися в музичній літературі та вміти добирати вокальний, хоровий, ансамблевий чи оркестровий репертуар відповідно до фізичних можливостей та рівня загального музичного розвитку дітей.

Постановка проблеми. Як свідчить практика, підготовка студентів педагогічних вузів в оркестрових класах в основному зводиться до опанування навичок оркестрової (ансамблевої) гри та вдосконалення інструментально-виконавських умінь, набутих в індивідуальних класах. Ось чому більшість випускників музично-педагогічних та мистецьких факультетів, маючи належну хормейстерську підготовку, не володіють методикою роботи з учнівськими інструментальними ансамблями та оркестрами, погано орієнтуються в

спеціальній музичній літературі, мають труднощі з добором та систематизацією репертуару, не знають основ інструментування.

Наявність такої проблеми спонукає до пошуку і впровадження в навчально-виховний процес на музичних факультетах і відділеннях педагогічних вузів таких форм і методів навчання, які б дали змогу студентам опанувати технологію роботи з учнівськими інструментальними ансамблями та оркестрами.

Розробленість проблеми. Музично-інструментальна підготовка є складовим компонентом загальної системи фахового навчання шкільного вчителя. Вона здійснюється як на індивідуальних заняттях з основного та додаткового музичних інструментів, так і в концертмейстерському й оркестровому класах. Більшість досліджень присвячено удосконаленню інструментально-виконавської підготовки студентів (піаністів, баяністів, акордеоністів) в індивідуальних класах (Л.Арчажникова, А.Бутник, Р.Верхолаз, Л.Гончаренко, Л.Гусейнова, Т.Карнаухова, М.Корецький, О.Ляшенко, А.Назаров, Г.Падалка, О.Рудницька, З.Румянцева, Г.Ципін, О.Щолокова та ін.). А от система навчання майбутніх учителів музики в оркестровому класі розглядалися лише в деяких наукових працях (Ю.Бай, В.Дряпіка, В.Лебедєв, О.Олексюк), в яких в основному висвітлено методи роботи з оркестрами народних або духових інструментів, найбільш поширеними на музично-педагогічних факультетах. Методика роботи зі студентськими камерними оркестрами та струнно-смічковими ансамблями вищих педагогічних закладів освіти ще не розроблена, що й визначило актуальність даної роботи.

Мета і завдання статті: визначити роль оркестрового класу в системі професійної підготовки вчителя музики; розкрити специфіку, основні завдання та зміст навчання студентів мистецького факультету педагогічного університету в камерному (струнному) оркестрі.

Оркестровий клас – одна з профілюючих дисциплін у системі фахової підготовки майбутнього вчителя музики. Найбільш поширеними на музично-педагогічних та мистецьких факультетах вищих закладів освіти є оркестри

народних інструментів. На мистецькому факультеті Кіровоградської державного педагогічного університету ім. В.Винниченка (як і в багатьох інших вузах) функціонують декілька видів оркестрів. Один з них – камерний (струнний) оркестр, до складу якого входять наступні групи струнно-смичкових інструментів: скрипки перші, скрипки другі, альти, віолончелі, контрабас.

Студентський камерний оркестр – це не тільки навчальна лабораторія, а й концертний колектив, який демонструє досягнуті результати у публічних виступах. Він виконує оркестрові твори різних жанрів і стилів, а також супроводи до вокальних, хорових та інструментальних творів.

Специфіка навчання в такому колективі визначається об'єктивними факторами і полягає в тому, що до його складу входять студенти різних курсів, які навчаються у класах струнно-смичкових інструментів. Як правило, студентів такої спеціалізації на факультеті налічується від 12 до 16 осіб (на кожному курсі від одного до чотирьох студентів). Наявність таких особливостей вимагає від викладача (керівника оркестру) застосування методів навчання, доступних для студентів з різним рівнем спеціальної підготовки. Водночас, це є й позитивним моментом фахового навчання: студенти початкових курсів орієнтуються на вищий рівень підготовки старшокурсників, що стимулює їх музично-виконавський розвиток, пізнавальну й творчу активність.

Мета навчання у класі камерного оркестру полягає в наступному: спираючись на кращі зразки вітчизняної та зарубіжної класичної й сучасної музики формувати у студентів професійні знання, уміння й навички, необхідні для організації оркестрової діяльності школярів в умовах позакласної та позашкільної роботи.

Основні завдання вивчення даної дисципліни складають: 1) опанування практичних прийомів оркестрового та ансамблевого виконавства; 2) подальший розвиток музичних здібностей студентів; 3) збагачення педагогічного музично-інструментального репертуару; 4) узагальнення музично-історичних, музично-теоретичних і методичних знань, необхідних для роботи з учнівськими

інструментальними колективами; 5) засвоєння методів роботи з дитячими струнними оркестрами та ансамблями; 6) формування навичок педагогічного спілкування; 7) подальший розвиток навичок сценічної майстерності.

Враховуючи сучасні вимоги до музично-інструментальної підготовки майбутнього вчителя музики, ми визначили структуру та зміст навчальної діяльності студентів в оркестровому класі, основу яких складають три змістових модулі: 1) формування та розвиток навичок оркестрової гри; 2) концертно-виконавська діяльність студентів (виконавська практика); 3) засвоєння методів роботи з дитячими оркестрами та струнними ансамблями.

Систему формування та розвитку навичок оркестрового виконавства ми умовно поділили на чотири структурних компоненти, зміст кожного з них визначивши наступним чином.

Робота над навчальним репертуаром передбачає: ознайомлення з широким колом камерно-оркестрової літератури (робота над текстом, вивчення окремих партій); виконання оркестрових творів великої форми, мініатюр, обробок народних пісень, сучасної музики; вивчення оригінальних творів різних жанрів і стилів та перекладень для камерного оркестру; створення цілісного художнього образу твору засобом засвоєння технічних оркестрових прийомів (робота над звуком, динамікою, нюансуванням, артикуляцією); осмислення студентами художніх завдань; самостійна домашня робота студентів над партіями.

Засвоєння навичок оркестрового виконавства полягає у: визначенні основних функцій оркестрового твору (теми, підголосків, педалі, бас, фігурацій тощо), які виконуються всім оркестром та окремими партіями; розумінні диригентських жестів; вивченні правил колективного музикування (здатності чути інших учасників колективу, формуванні „чуття партнера”, розвитку навичок самоконтролю та самооцінки власних виконавських дій); роботі над оркестровим строєм та ансамблем; вихованні почуття відповідальності за якість виконання власної партії; досягненні виконавцями точності темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового звучання.

Розвиток музичних здібностей студентів спрямований на подальший розвиток музичного слуху, чуття метро-ритму, музичного мислення і пам'яті, чуття форми твору, образної уяви в процесі роботи над оркестровими творами різної форми, стилю і жанру.

Вивчення камерно-оркестрової літератури здійснюється на аудиторних заняттях у процесі вивчення основного навчального репертуару, а також під час ескізної роботи над творами засобом читання партій з листа. Передбачає ознайомлення з творами, що можуть використовуватись у роботі з учнівськими та професійними оркестровими колективами.

Структуру концертно-виконавської діяльності студентів ми представили наступними компонентами.

Практичне засвоєння оркестрового концертного репертуару передбачає накопичення оркестрового концертного репертуару засобом вивчення на заняттях різножанрових та різностильових творів; формування ансамблевих навичок у процесі роботи з солістами (вокалістами, інструменталістами) та хорами.

Самостійна робота студента над оркестровою партією сприяє формуванню самостійності під час домашньої роботи студентів над виконавськими труднощами з урахуванням зауважень викладача; розширює коло спеціальних знань у галузі інструментального виконавства засобом вивчення теоретичної літератури, художнього осмислення й технічного засвоєння оркестрової партії.

Формування навичок сценічної майстерності здійснюється під час проведення репетицій і концертів у різних залах. Передбачає: знання правил поведінки на сцені у складі камерного оркестру (струнного ансамблю); вміння орієнтуватися у нових акустичних умовах; створення психологічної установки на успішний виступ.

Концертно-виконавська діяльність студентів (виконавська практика) реалізується в підготовці до виступів на академічних концертах (заліках, екзаменах); під час проведення звітних концертів, лекцій-концертів в

загальноосвітніх та музичних школах, дитячій філармонії; засобом участі оркестру в конкурсах і фестивалях.

Опанування методики роботи з дитячими камерними оркестрами та струнними ансамблями неможливе без засвоєння студентами певних знань у даній галузі. Особливість роботи з такими колективами в естетичних центрах загальноосвітніх шкіл полягає в тому, що учнівські струнні ансамблі та оркестри, зазвичай, мають неповний склад виконавців (відсутня одна з оркестрових груп – або альт, або віолончель, або контрабас). Ця обставина вимагає від керівника дитячого колективу вміння створити оркестрову чи ансамблеву партитуру таким чином, щоб забезпечити повноцінне звучання колективу та зберегти художню цінність музичного твору.

Вивчення *специфіки роботи з дитячими камерними оркестрами та струнними ансамблями* передбачає: засвоєння знань про форми організації дитячого інструментального музикування; опанування методики роботи з дитячими струнними колективами (оркестрами, ансамблями); вивчення специфіки виконання на струнно-смичкових інструментах (скрипка, альт, віолончель, контрабас) з урахуванням вікових особливостей виконавців; вивчення питань теорії та методики оркестрової роботи засобом самостійного опрацювання музикознавчої та методичної літератури; реалізація набутих знань у роботі з учнівськими оркестрами під час педагогічної практики.

Формування педагогічного репертуару майбутнього керівника оркестру проходить паралельно з розвитком творчих навичок засобом аранжування та перекладення нескладних інструментальних п'єс для певного складу виконавців. Необхідними у цьому процесі є вміння добирати, класифікувати й систематизувати репертуар, придатний для роботи з дитячими оркестрами та інструментальними ансамблями.

Педагогічне моделювання – активний метод навчання студентів в оркестровому класі. Передбачає: моделювання усіх видів діяльності керівника і диригента дитячого оркестрового колективу; створення та розв'язання педагогічних ситуацій з метою активізації творчої діяльності студентів;

практичну реалізацію набутих знань і вмінь у роботі з навчальним оркестровим колективом.

Формування й розвиток у студентів професійно необхідних якостей здійснюється шляхом вивчення на практичних заняттях педагогічно доцільного репертуару, творче засвоєння якого сприяє психологічній підготовці до професійної діяльності, розвиває виконавські навички у комплексі педагогічними вміннями.

Спеціальний репертуар, який відбирається для роботи зі студентським камерним оркестром, різноманітний за стилевими та жанровими ознаками. Він містить як складні класичні твори, що виконуються професійними колективами, так і п'єси, які можуть використовуватись у роботі з учнівськими струнними оркестрами та ансамблями.

Навчальний матеріал для роботи в оркестровому класі (камерному оркестрі) ми поділили на чотири розділи: 1) твори великої форми (або окремі частини з симфоній, інструментальних концертів, сюїт, сонат, квартетів тощо); 2) п'єси (оригінальні оркестрові твори або перекладення для струнного оркестру чи ансамблю); 3) супроводи до вокальних, інструментальних чи хорових творів; 4) педагогічний репертуар дитячого струнного оркестру (ансамблю).

Формування художнього мислення та естетичних смаків студентів, а також подальший розвиток інструментально-виконавських навичок, набутих в індивідуальних класах, відбувається в процесі вивчення кращих зразків світової класики. У професійному вихованні студентів-струнників провідна роль належить творам великої форми. До цього розділу навчального репертуару ми внесли наступні твори: Й.С.Бах. Бранденбурзький концерт №1; Й.С.Бах. Концерт для клавесину (фортепіано) з оркестром фа мінор, частина I; Д.Бортнянський. Концерт для клавесину (фортепіано) з оркестром ре мажор, частина I; А.Вівальді. Концерт для двох скрипок з оркестром ля мінор, частина I; Г.Ф.Гендель. Соната для скрипки і фортепіано ре мажор, частина IV (перекладення); В.А.Моцарт. „Маленька нічна серенада”, частина I; Л.Бетховен.

Соната для фортепіано соль мажор, частина II (перекладення); Е.Гріг. „Сюїта у старовинному стилі”; Б.Лятошинський. Струнний квартет №4, частина V; М.Парцхаладзе. Квартет: Тема з варіаціями, Варіації VII-IX; Я.Степовий. „Прелюд пам'яті Т.Г.Шевченка” та ін.

Переважаю частину концертного репертуару камерного оркестру складають п'єси: Е.Гріг. „Ранок”, „Танець Анітри”, „В печері гірського короля” (із сюїти „Пер Гюнт”); П.Чайковський. „Вальс”, „Солодка мрія”, „Мазурка”, „Неаполітанська пісня”, „Італійська пісенька”, „Баба-Яга” (з „Дитячого альбому”); С.Прокоф'єв. „Полька” (з музики до вистави „Євгеній Онєгін”), „Танок лицарів” (з балету „Ромео і Джульєтта”); Д.Шостакович. „Іспанський танець”; К.Караєв. „Адажіо” (з балету „Сім красунь”); А.Хачатурян. „Танок дівчат” (з балету „Гаяне”), „Вальс” (з музики до рами М.Лермонтова „Маскарад”); Г.Свиридов. „Вальс” (з музики до повісті О.Пушкіна „Заметіль”), „Перед сном”; Білоруська народна пісня в обробці І.Дунаєвського. „Бульба” (перекладення); М.Кацнельсон. Обробки народних пісень „Дощик”, „Перепілонька”; М.Скорик. „Мелодія” (з кінофільму „На перевалі”); З.Фібих. „Поема”; М.Чулак. „Концертний вальс”; Дж.Гершвін. Два фрагменти з симфонічної сюїти до опери „Поргі та Бесс” („Колискова”, „Як тут всидіти”); Ю.Крейн. „Три мініатюри”; Г.Томас. „На самоті” та ін.

Формуванню в студентів навичок ансамблевої гри та акомпанування відбувається під час виконання супроводів до інструментальних, вокальних та хорових творів, які також є невід'ємною частиною як навчального, так і концертного репертуару оркестру: О.Скрябін. Хор „Слава мистецтву” з Фіналу Першої симфонії; Ф.Шуберт. „Серенада” (валторна); Дж. Каччіні. „Ave, Maria” (для солістки та хору); С.Рахманінов. „Вокаліз”, „Весняні води” (сопрано); О.Власов. „Мелодія” (віолончель), „Фонтану бахчисарайського палацу” (сопрано); С.Гулак-Артемівський. Пісня Одарки з опери „Запорожець за Дунаєм” (сопрано); Г.Майборода. „Мала мати доню” (для солістки та хору); М.Жербін „Вокаліз” (сопрано, скрипка); Н.Андрієвська. „Якби я вмiла вишивать” (сопрано); українська народна пісня в обробці Ж.Колодуб „Як

поїхав мій миленький до млина” (сопрано); О.Пляченко. „Студентський меридіан” (для хору) та ін.

Педагогічний репертуар майбутніх керівників дитячих струнних оркестрів та ансамблів складають оригінальні оркестрові твори та перекладення: Й.Гайдна „Дитяча симфонія”; М.Раков. „Маленька симфонія”; Г.Ф.Гендель. Соната № 1 для скрипки і фортепіано, „Пассакалія”; Й.С.Бах. „Бурре”; Ф.Шуберта „Музичний момент”; А.Дворжак. „Мелодія”, „Гумореска”; П.Чайковського „Дитячий альбом” (вибрані частини); Д.Шостакович. „Полька”, „Романс” (музики до кінофільму „Овод”); О.Гедіке. „Мініатюра”; В.Рєбіков. „Вальс” (опера-казка „Ялінка”).

Великого значення у професійній підготовці оркестрантів ми надаємо їх самостійній роботі, яку ми умовно поділили на три компоненти: 1) домашня робота над партіями зазначених вище творів; 2) добір та систематизація оркестрових творів, які можна застосовувати у роботі з учнівськими струнними ансамблями та оркестрами; 3) виконання індивідуальних творчих завдань (аранжування, інструментування, чи перекладення репертуару, придатного для роботи з дитячими музичними колективами).

Домашня робота над партіями – це важливий процес у структурі музично-інструментальної підготовки студента-оркестранта. Його особливості та зміст полягають у виконанні низки теоретичних і практичних завдань: 1) виконавський аналіз партії (характер звуковедення, штрихи, метро-ритмічна структура, фразування тощо); 2) достовірне звуковідтворення своєї партії; 3) робота над окремими складними для виконання фрагментами з урахуванням зауважень викладача; 4) самостійне опрацювання музикознавчої та фахової методичної літератури для проведення музично-історичного аналізу твору (вивчення основних біографічних даних автора, характеристика епохи, в яку він жив, визначення його композиторського стилю тощо).

Важливим компонентом професійної діяльності сучасного вчителя музики є *добір та систематизація навчально-педагогічного репертуару*. У процесі підготовки до педагогічної практики студенти-старшокурсники отримують

спеціальні завдання з формування репертуару для дитячого струнного оркестру чи ансамблю. Цей вид підготовки потребує роботи в бібліотеці. Студенти повинні добирати й аналізувати твори для струнних оркестрів чи ансамблів з метою їх відповідності: а) віковим особливостям загального фізичного та психологічного розвитку учнів; б) загальному та музичному розвитку учнів; в) рівню сформованості їх інструментально-виконавських умінь. Майбутні вчителі музики та керівники дитячих оркестрів (ансамблів) також повинні вміти систематизувати відібрані твори не лише за ступенем виконавських труднощів, а й за формою, стилем, жанром.

Найвищим рівнем підготовки майбутніх керівників дитячих музичних колективів ми вважаємо виконання *індивідуальних творчих завдань*, тобто створення власних інтерпретацій творів засобом аранжування, інструментування чи перекладення музичного матеріалу для певного складу музичних інструментів, враховуючи вікові особливості та рівень підготовленості виконавців.

Для самостійної підготовки оркестрантів ми розробили спеціальні *питання для самоконтролю*: 1) назвіть автора даного музичного (оркестрового) твору; 2) дайте характеристику епохи, в яку написано твір; 3) які характерні ознаки творчого стилю композитора є у цьому творі?; 4) це самостійний музичний твір, чи фрагмент з сюїти, кантати, опери, балету, симфонії?; 5) для якого складу інструментів написано цей твір в оригіналі?; 6) хто автор інструментування (аранжування, перекладення) виконуваного нами твору?; 7) якби Ви були автором інструментування (аранжування), що б Ви змінили в оркестрових партіях: штрихи, аплікатуру, розподіл оркестрових голосів?; 8) Ваші пропозиції щодо трактування цього музичного твору.

Підготовка до колоквіуму, який складають студенти перед початком педагогічної практики, потребує самостійного опрацювання оркестрантами спеціальної літератури. Обсяг даної роботи не дозволяє перелічити усі роботи, опубліковані у цій галузі. Зазначимо, що обов'язковим для студентів (виконавців на струнно-смічкових інструментах) є опрацювання підручників,

наукових праць та окремих методичних рекомендацій, авторами яких є Л. Ауер, І. Барсова, Л. Гінзбург, А. Готсдинер, В. Григор'єв, І. Лесман, К. Мострас, Т. Свирська, В. Стеценко, Б. Струве, К. Флеш, М. Чулакі, О. Юр'єв, Є. Юцевич, І. Ямпольський, А. Яньшинов та ін.

Висновки. Отже, заняття в оркестровому класі є невід'ємною складовою системи професійної підготовки майбутніх учителів музики, а специфіка та зміст навчальної діяльності студентів у камерному оркестрі орієнтовані на майбутню роботу керівника учнівського струнного оркестру чи ансамблю. Моделювання окремих видів діяльності вчителя музики на заняттях в оркестровому класі сприяє оптимізації всієї системи професійної підготовки даних фахівців у педагогічному університеті.

Література

1. Барсова І. Книга про оркестр. Пер. з рос. – К.: Муз. Україна, 1981. – 174 с.
2. Свирська Т. Досвід роботи у класі скрипкового ансамблю // Питання музичної педагогіки. Вип. 2 (рос.). – М.: Музика, 1980. – С 137-154.
3. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. Частина II. – К.: Муз. Україна, 1982. – 120 с.

ЗВ'ЯЗОК УКРАЇНСЬКОГО ДЕКОРАТИВНОГО ОРНАМЕНТУ З НАРОДНИМИ ВІРУВАННЯМИ ТА УЯВЛЕННЯМИ

Половна-Васильєва О. А.,

Дніпропетровський національний університет

Анотація. В статті подано дослідження зв'язку українського декоративного орнаменту з народними віруваннями та уявленнями, іконографічну специфіку, синонімічні назви, змістове значення.

Ключові слова. Орнамент, символ, знак, історія, писанка, вишивка.

Анотация. Половна-Васильева Е. А. Связь украинского декоративного орнамента с народными верованиями и представлениями. В этой статье подано исследование связи украинского декоративного орнамента с народными верованиями и представлениями, иконографическая специфика, синонимические названия, содержимое значение.

Ключевые слова. Орнамент, символ, знак, история, писанка, вышивка.

Annotation. Polovna-Vasileva E.A. Connection of the Ukrainian decorative ornament with folk beliefs and representations. In this article research of connection of the Ukrainian decorative ornament with folk beliefs and representations, an iconographic specificity, synonymic names, contents value is sent.

Key words. An ornament, a symbol, a sign, a history, pisanka, an embroidery.

Постановка проблеми. Протягом багатьох тисячоліть орнаментика була найширшою сферою мистецької діяльності, відображенням циклів природи та її ритмів. Вона відображала вірування і уявлення архаїчних мисливських, скотарських, землеробських племен, культур різних часів, народної творчості